

Jons ägor

Jon övertog gården efter sin far Nanne Stensson, som avled 1787. När bröderna flyttat och modern blivit gammal, ville Jon ha ett kvinnfolk till gården.

Han gick till Holmelia för att fria till Anna. I en mustig skildring av August Bondeson kan vi läsa om frieriet. Jon förhandlade sig till både ko och kviga av

Ola i Holmelia, svärfaren som det kom att bli.

Jon och hans gamla mor var nöjda, nu blev det fullt i båsarna. I fähuset fanns tidigare en sugga som hade fått elva kultingar. På stället fanns också hönor, får, getter, kaniner, hund, katt och Jons lille häst.

God jord

Det var god jord i Slätthult, om än stenigt. På åkrarna såddes mest blandsäd, som bestod av råg och havre. Lite av enbart råg och korn förekom också.

Skördarna räckte till gårdens behov. Här fanns också hagar och ängsmark för bete och på utmarkerna ljunghedar och bokskog, några gamla björkar, ekar och enar. Än i dag blommar körsbärsträd och aplar på Jons gamla marker.

Att vara vajan* om sig

Jon och Anna fick fem söner och två döttrar. Med tiden skaffade sig Jon en bikupa, vilken kom att betyda mycket för gården. En morgon när Jon skulle se till sina bin så var det tomt i kupan. Jon blev ifrån sig och skrek och svor. Anna kom ut och undrade vad som hänt. När hon fick veta det tog hon så illa vid sig att hon blev sjuk. Jon ville då åka till stan för att få bot till Anna. Det tyckte inte Nils, den äldste sonen, utan säger till Jon:

Frieriet, 1965, linoleumsnitt av konstnär Leonard Gyllenborg. Mor Kerstin dukade fram "en brödskeiva med smör på och en med ost på; och Ola gick åt hjälken i den gamla bälstugan och tog ner silverstoppen och så han ut i häbbaret och där tog han fram den svarta stopaflaskan ur sin kista – må tro han var inte snåler då – och satte 'na på bordet, och så slog 'en i stoppen. Och den körde de mig till att suppa ur och de prutade med mig och de knufflade mig och de satte åt mig, att jag skulle äta opp så mycket där var på tallriken. Och – kunnen I tro! – jag blev, som han sa, justament så stinn, så jag trodde jag sprack." Ur August Bondesons Allmogeberättelser 1884. Fler utgåvor finns.

– Det skulle la inte vara nog att vi ha förlorat bien, utan nu så sko' vi kasta ut pängar på mor. Vi kunde la göra vi, som andra, och purra i 'na litet, så blir käringen nog bra.

Nils, som var så klyftig, fick uppdraget att få till något. Han tog litet från ugnsofan, brödspaden, kvasten, fähusskoveln och litet från hunden, katten, grisen och från den lille röde hästen för den var då, som han sa, alltid så godhällig. Nils blandade ihop detta och gav moren. "Och kunnen I säja mig annat, än menen I inte, att käringen blev bra och det på stunden!"

Vandra på Jons ägor

Ta en tur runt inägorna och följ den klippta stigen. Läs de olika åkrarnas namn som finns på uppsatta skyltar: Askåker, Hörlandslyckan, Jons Hage, Larsåker, Lille Ås, Långemjöö, Store Åker och Store Ås.

Läs gärna mer om Jon i Slätthult i August Bondesons *Allmogeberättelser*.

* vajan = närig

Linoleumsnitt, 1965, av konstnär Leonard Gyllenborg. Sten med inskription, uppsatt av Krogserefs hembygdsförening.

Logo for Ekomuseum Nedre Ätrådalen, featuring a stylized orange and blue design. To the right is a QR code. Further right is the logo for Falkenbergs Sparbank, featuring a stylized orange tree. Below the logos, text reads: "Skylten är uppsatt 2022 av Ekomuseum nedre Ätrådalen med stöd från Framtidsbanken, Falkenbergs sparbank. Textbearbetning: Margareta Ljungström"